

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Η ΕΦΙΑΛΤΙΚΕΣ ΝΥΧΤΕΣ ΤΟΥ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ

(Ένα περίεργο έργο του Γάλλου δημοσιογράφου Αντρέ Μωζέ για τη νυκτερινή ζωή των «στούντιο» της φιλμοποιείας).

ΡΑΓΕ έρχετο ποτέ να επισκεφθείτε το «στούντιο» μιας κινηματογραφικής εταιρείας; Είπε σαν να επισκέπτεσθε τον... πύργο της Βαβέλ! Με την πρώτη ματιά που θα ρίξετε, θα σας είνε πολύ δύσκολο να ξεχωρίσετε τους μεγάλους ηθοποιούς από τους κομπάρσους, τους όπερατέρ από τους ηλεκτρολόγους, τις μεγάλες «θεντέττες» από τα «γκέρλες» του μπαλέτου. Παντού θα δητε λαδωμένες «φόρμες» άνακατεμένες με άψογα φράκα, έξωμες τουαλέτες χορού με πιτζάμες κι ένα πλήθος προβολέων που σάς θαμπώνουν τα μάτια με το έκτυφλωτικό φώς τους. «Έχετε την εντύπωση ότι πέσατε από τον ουρανό μίσα στην Κόλαση...

Ύψηλά, από κάτι θεώρατες σκαλωσιές ακούτε να φωνάζουν άγρια σε μία γλώσσα που δεν καταλαβαίνετε. Ένας ηλεκτρολόγος περνάει διαστρικά από μπροστά σας και δεν προφταίνετε να δητε ότι μια «θεντέττα» τρέχει διαστρικά στο καμαρίνι της για να ντυθθ. Τα μαγνητικά μάτια μιας τίγρης σάς παγώνουν, στη θέση σας κι' ωστόσο βλέπετε τον σκηνοθέτη να τη φωνάζει κοντά του για να της δώση μιά... καραμέλα! Δεν έχετε λοιπόν συνέλθει από την κατάληξη! σας όταν μία φωνή σάς κάνει να μαρμαρώσετε:

—Προσοχή! Το «γύρισμα» αρχίζει!

Παντού τώρα θασιλεύει μία νεκρική σιωπή.

Πού είνε λοιπόν η «μοιραίες» γόησες της θόνης; Η κυρία που στέκεται δίπλα σας, κανίβη ήσυχα το ταιγρό της και δεν καταδέχεται ούτε να σάς κυτάξει. Μά ποιος σκοτίζεται τώρα για μία μπαλαρινούλα!... Σαφικά όμως δεχεσθε στην πλάτη σας ένα ηλεκτρικό ρεύμα όκτακοσίων βόλτ. Κάποιος ρώτησε:

—Μίσαρε Βελές, σάς κόουρασε πολύ η προηγούμενη σκηνή; Η «μπαλαρινούλα» χαμογελάει και τόν διαβεβαιώνει ότι είνε έτοιμη να ξαναρχισθ.

Η Λούπε Βελές! Αυτή λοιπόν είνε, η Λούπε Βελές!

«Ω, θεέ μου! Τώρα δεν τολμάτε να κάνετε ούτε ένα δήμα! Το «στούντιο» έχει μεταβληθθ σε μαγικό κήπο στον όποιο όλα τα πράγματα δεν είνε, ότι φαίνονται, ότι είνε. Ζητάτε μία πληροφορία από έναν εργάτη με ναυτική φανέλλα και σάς απαντάει ο Κλάρκ Γκέιμπλ. Πλησιάζετε έναν φρακοφορεμένο κύριο και τον ρωτάτε, μ' ευγένεια τί ώρα είνε, κι' έκείνος σάς λέει ότι χθές «κρέμασε» το ρολόι του στο ένεχυροδανειστήριο. Τρελλαίνεσθε λοιπόν ή δεν τρελλαίνεσθε; Κι' έτσι όταν φτάσετε σ' αυτό το σημείο της... παραφροσύνης, κάνετε μία άνακάλυψη: Η ζωή το «στούντιο» δ' αν έχει καμιά σχέση σ'ι με την πραγματικότητα. Είνε ένα όνειρο!

Κι' όμως πριν μπήτε από «στούντιο», είχατε θαυμάσει ένα σωρό πολυτελείς λιμουζίνες του τελευταίου τύπου που άστραφταν κάτω από τις άχτίνες του ήλιου. Τις είχατε γνωρίσει μάλιστα. Έ, ποιος δεν έβριε τώρα τ' αυτοκίνητο του Σεβαλιέ, την κούρα της Τζίν Χάρλοου ή τη μαύρη λιμουζίνα της Γκρέτα Γκάρμπο. Πού είνε όμως όλοι αυτοί οι «άστρες»;

«Όποιον και να ρωτήσετε θα σάς απαντήσθ:

—«Γυρίζουν!»

«Αν ήσαστε δέ τυχερός, ίσως μπορέσετε να τους μιλήσετε την ώρα που θα τελειώ-

σουν τη δουλειά τους.

Τελειώνει όμως ποτέ η δουλειά στα κινηματογραφικά «στούντιο»;

Νά μια έρωτη στην όποια οι λάτρεις της θόνης θα απεύουν ν' απαντήσουν;

—Μά θέαται! Μόλις φύγει κι' η τελευταία «θεντέττα» από το «στούντιο», όλα τότε τελειώνουν κι' όλα χάνουν την φαντασμαγορία και την αίγλη τους.

Έτσι νόμιζα κι' έγώ κι' όμως άναγκάσθηκα να παραδεχθώ ότι ήμουν πολύ άφελής. Μάλιστα. Είχα ξεχάσει ότι ένα πλήθος ανθρώπων τότε μόλις αρχίζει να δουλεύη! Τότε μόλις αρχίζει να... εμμερώνη γι' αυτούς. Κι' η δουλειά τους, μία την άλλη, είνε ή πιο ενδιαφέρουσα κι' ή πιο περίεργη απ' όλων των άλλων υπαλλήλων του «στούντιο». Ποιοί είνε αυτοί; Ένα σωρό ζωγράφοι, διακοσμητά, ζυλουργοί, ηλεκτρολόγοι, σχεδιασταί... Το παραφορτωμένο πρόγραμμα της μέρας, δηλαδή το «γύρισμα» των σκηνών του φιλμ, δέν τους έδωσε καθόλου τον καιρό να εργασθού. Είνε άναγκασμένοι λοιπόν να έτοιμασουν τα «τεκόρ» για τις σκηνές που θα γυρισθού την άλλη μέρα.

Στό «στούντιο» της «Μέτρο-Γκόλντγουιν-Μάγερ», παραδειγματος χάριν, ένα μεγάλο συνεργείο ζυλουργών εργάζεται από τις 6 ή ώρα το θράδυ ως τις 6 ή ώρα το πρωί. Κάτω από το δυνατό φώς των προβολέων ένας σωρός από σανίδες κόβεται, καρφώνεται από τους ζυλουργούς και μεταβάλλεται σ' έπιπλα και τούγους που θα χρησιμοποιηθού για τα διάφορα «έσωτερικά» του φιλμ.

Σε μία γωνιά του «στούντιο» μερικοί υπάλληλοι στείνουν ένα τεράστιο καθρέφτη, που με τη βοήθεια ενός ζωγραφικού πίνακος θα χρησιμοποιηθθ την άλλη μέρα στο «γύρισμα» μιας έρωτικής σκηνής της Νόρμας Σήρερ και του Φρέντερικ Μάρς, στο καινούργιο τους φιλμ. Η έρωτική αυτή σκηνή γίνεται σ' ένα ρομαντικό τοπίο... το τοπίο του ζωγραφικού πίνακος που καθρεφτίζεται στο μεγάλο καθρέφτη.

Σ' ένα άλλο μέρος του «στούντιο» έχει εγκατασταθθ ένα όλοκληρο... ναυπηγείο! Πρόκειται να κατασκευασθθ το κατάστρωμα του θρυλλικού καραβιού των κουρσάρων της «Νήσου με το Θησαυρό», του Στήβενσον.

Κάθε κομμάτι που έτοιμάζεται μεταφέρεται γρήγορα μ' ένα αυτοκίνητο στο λιμάνι του Λός Άντζελες. Έκει ένα άλλο συνεργείο ζυλουργών φτιάνει το περίφημο Ιστοφόρο «Νανούκ» που ίθα χρησιμοποιηθθ επίσης για το «γύρισμα» των «Εσκιμώων».

Κι' ή πυρετώδης δουλειά στο «στούντιο» συνεχίζεται. Οι έρωτες έτοιμάζουν τώρα έναν μεγάλο έξωση με καμιά δεκαριά εύλινα στηρίγματα για τους προβολείς. Σ' αυτόν τον έξωση που είνε στολισμένος με χάρτινα λουλούδια, ό Μαρς Σεβαλιέ κι' η Ζαννέτ Μάκ Ντόναλντ θα τραγουδήσουν το περίφημο ντουέττο της «Εύθυμης χήρας»!

Στα «άτελιέ» πάλι οι ζωγράφοι κι' οι διακοσμητά δουλεύουν άκατάστατα. Όλα αυτά τα εύλινα πράγματα,

τά τόσο φτωγά, πρέπει να μεταβληθού σε πολυτελή και φανταχτερά σκηνικά! Όταν γίνη αυτή ή μεταμόρφωση, φορτώνονται σε καμιόνια τα όποια τα μεταφέρουν στις άποθήκες, έξω από το «στούντιο». Τεράστιοι τοίχοι, γεμάτοι ηλεκτρικά λαμπρόνια, φωτίζουν αυτό το μέρος, στο όποιο έχουν τοποθετηθθ πολυτελή γραφεία, σάλνια, αίθουσες άναμονής, μεγάλοι καθρέφτες, ότι χρειάζεται για το «γύρισμα», των σκηνών της άλλης μέρας.

Ένα πλήθος από νυκτοφύλακες περιπολούν σ' αυτό το φωτισμένο μέρος και φυλάγουν όλα αυτά τα σκηνικά, τά όποια στοιχίζουν πολλές

Η Λούπε Βελές και ό Γκάρκ Κούπερ στο φιλμ «Το Τραγουδι του Λόκου»

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΙΚΕΝΣ

Ο ΚΑΜΠΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΑΠΟΤΕ — δέν μās μέλλει πότε άκριβώς — στη Βρετανία — λίγο μās μέλλει πού άκριβώς — έβγαινε μια μεγάλη μάχη. Ήταν μια άτ' τις μέρες εκείνης του θέρους, πού η χλόη πρασινίζει άκόμη στά σκιερή μέρη. Την ημέρα εκείνη πολλά άγριοιούλωνα, πού ο Θεός τά προόρισε νά δέχονται τη θροσιά στις μυρωμένες καρδιές τους, αισθάνθηκαν τους κλικιάς των νά γεμίσουν από άμια κι' έγειραν μαρισμένα στά στελέχη τους, αφήνοντας την τελευταία πνοή τους. Πολλά έντομα, πού έπαρσαν τά λεπτά χρώματά τους από τά φύλλα των λουλουδιών κι' από τά καθαρά χορτάρια, λερώθηκαν κι' αυτά την ημέρα εκείνη από τό άμια των σκοτομένων και τό πέταγμα τους έγινε τρομαγμένο. Ή μυριόχορημη πεταλούδα, μέ τις άφρες τών μικρών φτερών της κηλιδωμένη από άμια, φτερούγισε άτελειπώμενη στά ύψη. Το μικρό ρέμμα κηλίδους κατακόκκινο. Το χρώμα πού φτερουκοπήθηκε από τους σκοτομένους τη στιγμή της ύστατης άγωνίας τους, έγινε λάσπη κατακόκινη κι' η άγρίδα του λαμπαρού ήλιου έβγαζε μια φωκιάδη άντανάλωσι άπάνου στά τέματα του αίματος, τά όποία έσκαψαν τά πόδια των ανθρώπων και των άλόγων.

Ο Θεός νά μās ηρεμή νά μήν πάθουμε έκείνη που ελδε τό φεγγάρι στον κάμπο του πολέμου, όταν, ψηλώνοντας πάνω από τη μαυρή τρομαχτή τών μακρινών βουνών, πρός τών οφθαλμών, ελδε τον κάμπο σκεπασμένο από κοκκίνα κεφάλια, πού όστόσο, κάτσια φορά, έβγαν ζοή, έβγαν φωνή τρομερή, έβγαν γλυκά βέβηματα...

Ο Θεός νά μās ηρεμή νά μήν πάθουμε όσα μυστικά κηθύρισε άργότερα ό πολυκαμένος άέρας, πού φέρισε πάνω άπ' τον ματωμένο κάμπο...

Πολλές φορές η ποταμική σελήνη έφώτισε τον κάμπο αυτόν του πολέμου, πολλές φορές τά άστρα ξεαγρότησαν άπάνου των, νύχτες δολοφονικές, νύχτες πού μακρύναν τρομαχτικά από τό πένοθος, και πολλές φορές η άφρες, φασόντας άπ' όλα της γής τά μέρη, πέσαν πάνω άπ' αυτούς τους τόπους, πούν τά κόκκινα ίχνη του πολέμου ξεαφαινοθούν...

Όμοις τά ίχνη αυτά κάθηναν σιγά-σιγά, γ' ατί η φέσις, πού στέκεται πού ψηλά από τά δάσκηρα πάθη των ανθρώπων, βόρρες, β'στερ' από λίγο, την ησυχία της, και χομογέλασε πρός τών έγγληματικό κάμπο του πολέμου, όπως έκανε άλλοτε, κατά τις ημέρες της άθωότητας.

Οι χοροδάλοι έφωλλαν πρός τους άνέμοις, η σκιές των διαδοκικών σύννεφων, γλυτσώνοντας στη χλόη των λειβαδιών κι' άνάμεσα στα δάση, κινήθηκαν η μία την άλλη, σαν έρωτευμένα πνεύματα... Σπερτά απάρθηκαν στο μέρος αυτό και θεοστράταν κατόπι. Το φέσι, πού όποιον η νεροστική ελχε κοκκινισέ από τό άμια των σκοτομένων, έκίνησε πρόσχωμα τη φερωτή του μύλου. Οι άνθρωποι άρχισαν νά σφυρίζουν, όδηγώντας τά βόδια του άρόθρου των. Οι θεοστράτες έκαναν τη δουλειά τους τραγουδώντας. Τά κοπάδια βόσκησαν ξανά στο μέρος αυτό. Τά παιδάκια κινήθηκαν, ξεφρονίζοντας χαρομένα, τά ποιά. Ο καινός άνένεμος άγά από την καινοθόδο της κλικιάς πρός τών οφθαλμών. Η καινήτες έσημαναν γαλήνια και χαρομένα την Κυριακή. Τά λουλουδια των βέτων και τών κήπων άνοίξαν και μαράθηκαν, όταν πέρασε η εποχή τους. Να, όλα αυτά έγιναν και πάλιν στον άμιατοπόδο κάμπο του πολέμου, στον όποιο μυριάδες άνθρώπων άλληλοσκοτώθηκαν κατά τη μεγάλη μάχη...

χιλιάδες δολάρια.

Πάνω στο «πλατό», στη σκηνή δηλαδή του «στούντιο» είνε πεταμένα ένα πλήθος σημειώσεις μέ τόν γραφικό χαρακτήρα της Τζέαν Κρόφορντ, της Νόρμας Σπρερ, της Λούις Βελέ, της Τζίν Χάρλοου, της Ζανέτ Μάκ Ντόναλντ, του Κλάρκ Γκέμπλ, και του Ουάλας Μπέρ. Εινε οι ρόλοι τους...

Τά μεσανυχτα μια δαιμονισμένη σειράνη είδοποιεί τους έρωγάτες όρι μπορούν νά φάνε και νά ξεκουρασθούν μια δολόκληρη ώρα! Όλες η δουλειές τότε σταματούν κι' οι έργάτες σκορπίζονται έδω κι' έκεί, στο ρεστωράν, στα καμαρινία των ήθοποιών, παντού.

Και τώρα οσς δένω και ουμθόλοη: μη θελήσετε ποτέ νά έπισκεφθήτε το «στούντιο» μιάς κινηματογραφικής εταιρείας! Άν δέν πρελλάθητε, θά χόσσετε όλη τη γοητευτική έντύπωση κι' όλη την άμορφία πού οσς χαρίζει μέ τά διάφορα τεχνάσματα της η έβδομη τέχνη!

Άλλά, στην άρχή, άνάμεσα στη νεοφωτομένη πρασιναδα, άπηναν και στρώματα γροισθού μέ χρώμα πράσινο σκοτεινό, τά όποια ποζένοσαν ένα αισθημα φέσις σ' όσους τά κοιτάζανε. Κι' όλοι όσοι βλέπανε τη μονιτή αυτή χλόη, καταλάβαιναν ότι ήταν φτερωμένη και φεμένη από σωρούς κομφαριών άνθρώπων και άλόγων, πού ήσαν θαμμένοι έκεί, άνάκατα, από τον καιρό της μάχης. Πολλοί έπίσης άπ' τους κελιεργητές αυτής της γής πεθάνανε σιγανά από διαγράματα κηλίδων, τά όποια ήσαν άναριθμητα στον κολοσσισμό αυτών τόπο. Τά διάφορα, τέλος, πράγματα, πού βρισκότονταν κάτω από τό μολυσμένο χρώμα του κάμπο, σινηθίζανε νά τά όνομαζον «είφρινα του πολέμου» και νά τα φερίανε ξεχωριστά.

Τά πούν καιρό σ' αλόγια, πού άνογει τό ίνι του άρόθρου, ξεβήφτονταν διάφορα άντικείμενα της μάχης. Για πούν καιρό τό ίνι του χοριάτη ξεθάπτε κόκκινα σκοτομένοι. Για πούν καιρό καμία χομοτοπούλα δέν έβαλε άπάνου στο στήθος της η στα μαλλιά της λουλουδια από τον κάμπο αυτόν του θανάτου. Άλλά και βότερα από πολλά χρόνια άκόμη, όσα ξεόβαν βατόχωρα άπ' τις βατιμονίες του κατακομένου αυτού τόπου, έβλεπαν μέ φοβή πός ο χιμιάς τους άμηνε στα γέλια τους άπάνου κηλίδες κόκκινες βαθιές, κηλίδες πού δέν έβγαναν ποτέ...

Κι' όμοις, τά χρόνια περνούσαν άνάλωμα και γοργά, σαν τά σύννεφα του καινοκαιρού. Και σιγά-σιγά αφάνισαν τελειώς όλα τ' άπομεινάκια του άνθρωποκακειού. Ο χρόνος μετέβαλε τις άναμνήσεις τις παλιές σέ θρούλους και παραμύθια, τά όποια διηγόντουσαν η γοητεύεις τις νύχτες, πάλι στο τζάκι, για νά ξεαγροτούν η ίδιες κι' έκείνη που τις άκουγαν η Έβαναν νυχτέρι. Μέ τό πέραςμα του καιρού, στοίς τόπους όπου τ' άγριοιούλωνα και τά βατόχωρα έπί πολλά χρόνια ξεφρονίζονταν, γερμένα άπάνου στα κλαριά τους, φτερόθηκαν κηποι, χήστραν σπία και παιδιά άρχισαν νά παιζην τον Π ό λ ε μ ο. Άνάμεσα στις πρασιναδες. Άπό καιρό τόρα, τά πληγωμένα από τη φωτιά της μάχης κλαριά έβγαν μετληθη σέ Χριστουγεννητικά δένδρα η άπ' τη φωτιά της μάχης κλαριά έβγαν μέγα στάχνα, τά θεμεμένα από άνθρώπων ληπασμα, έβγαν πού ξεαγοστή. Μά κάποιον κάποιον, και τόρα, τό ίνι του ξεαγρό έβγαζε από τη γή κομμάτια σκορπισμένου σιδερού, μά δυσκολιόντουσαν ο άλλοκοι χορικοί νά μαντέψουν σέ τι έβγαν χρησιμοποιή άλλοτε τά σιδερα αυτά, κι' όσα τά βρισκανε, άνογαν μεταξόν τους μακρύνει σ' άτελειπότες κουθέςτες. Ένας παλιός σπασμένος θορικός, όστόσο, η ένα κρόνος, ήσαν χρόνια και χρόνια κρημασιμένα μέσα στην εκκλησία. Μά οι γέροντες, βλέποντάς τα, μόλις μπορούσαν νά θυμηθούν ότι τά έβγαν καιμωρόσι άλλοτε, στα παιδικά τους χρόνια, άπάνου στοίς γενναίους πολεμιστάδες.

Άλλοιμονο λ... Άν οι πολεμιστάδες αυτού, πού σκοτώθηκαν στον κάμπο του πολέμου, μπορούσαν νά ξεαναζησουν τόρα, για μία στιγμή, άν μπορούσαν νά σηκωθούν άρθοι, πάνω άπ' τους τάφους των, μυριάδες άπ' αυτούς, άκωφητισμένοι, άμιατόθρεχα και πελιδνοί, θά φετρωναν, άλλος πάλι στο εθηνικό τζάκι, άλλος μέσα στον πολίανθο κήπο, άλλος στο καθαρό ρέμμα, πού κινεί τη φερωτή του μύλου... Μά τέτοια θαύματα δέν γίνονται... Το πέρασμα του χρόνου έσοθε κάθε ίχνη της φερωτής άνθρωποφαγής. Ο άγέρας άρχισε πάλι νά φασά άνάλωμα και νά παιζη μέ τις κοφές των δένδρων. Τά έντομα άρχισαν πάλι νά βουδονη χαρομένα, ερωγαμένα για τών πολλαπλασιασμό των άνδησιμων λουλουδιών. Τά γλυκοκέλαδα πουλιά άρχισαν και πάλι νά ήμουν τη θεία άρμονία της φέσις. Το χρυσάλευνο νερό του ρυακίου γαργαρίζει πρόσχωμα, καθιφορίζοντας. Τά κοπάδια ξεαναδόσκων ήσχηα στο καταπράσινο λειβάδι. Τά παιδάκια ξεανάταιζαν, ξεφρονίζοντας χαρομένα, τον Π ό λ ε μ ο. Οι μεγάλοι ξεανάρχισαν ν' άσχολούνται μέ τά εθηνικά τους έργα. Ο ήλιος άνατέλει πού χαρομένα και τό φεγγάρι χαμογελεί στοίς έρωτευμένους. Τίποτε πεία δέν θυμίζει τό πέρασμα του φρεκτού δέσθρου...

Ναι. Ο κάμπος του πολέμου άλλαξε τόρα. Ο κάμπος της σφαγής, άπάνου στον όποιο τόσοι άνθρωποι άλληλοσκοτώθηκαν κάποτε, κατά τη διάφχεια μιάς μεγάλης μάχης, γελεί τόρα εθηνικός κι' όλοπράσινος...

ΚΑΡΟΛΟΣ ΝΤΙΚΕΝΣ

Ο συγγραφέας του παρόντος άριστογραφητικού διηγήματος Άγγλος μυθιστοριογράφος Κάρολος Ντικένς